

Projekt EIP Deblo++

V okviru ukrepa M16: Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja 2014-2020, podukrepa 16.2: Podpora za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij na področju gozdarstva, se zaključuje projekt Deblo++, ki se nanaša na razvoj in širitev digitalizacije na kmetijskih gospodarstvih, na modele lokalne oskrbe in dodano vrednost lesu. V partnerstvu smo zbrani strokovnjaki s področja gozdarstva, digitalizacije in razvoja, strokovnjaki s področja gozdarske tehnike, strokovnjaki, ki bodo znanje predajali in 5 kmetijskih gospodarstev, ki bodo preizkusili delovanje sistema.

Tematika projekta

Problem izvedbe del in negospodarjenja v drobnolastniških gozdovih je največkrat pomanjkanje časa ali nezainteresiranost lastnikov gozdov.

Marsikateri lastnik ne pozna svojega gozda, od njega ni ekonomsko odvisen, ima majhno posest in parcele ali pa ne dobi zadostne podpore države. Veliko takšnih lastnikov gozda ima tudi kmetijsko gospodarstvo (v nadaljevanju: KMG) in mu pri skrbi za kmetijo preprosto zmanjka časa za izvajanje rednih del v gozdu. Navadno je takšnim lastnikom prioriteta skrb za živino, travnike ali njive, zato je njegov gozd prepuščen naravnemu razvoju.

Lastnikom lahko pomagamo na različne načine in s tem ohranimo vpliv na razvoj gozda. Na eni strani imamo sistemske rešitve kot so subvencije, spodbude za združevanje lastnikov, administrativne poenostavitve, idr., na drugi strani pa lahko prilagodimo gospodarjenje in nego gozdov, na kar smo se osredotočili v projektu Deblo++.

Slika 1: Terenski ogled gozdnih površin lastnika KMG skupaj z revirnim gozdarjem Zavoda za gozdove Slovenije (foto: B. Fricelj).

Potek projekta Deblo++

V okviru projekta Deblo++ smo v prvi fazi opravili terenske ogledе gozdnih površin kmetijskih gospodarstev, ki so partnerji v projektu. Že pred samim ogledom smo pripravili izpise gozdnih parcel iz javno dostopnih informacijskih virov in pripravili prikaz na tabličnih računalnikih za boljše geografsko lociranost in preglednost ter preverili stanje in funkcije gozdov na območju. Pri ogledih so sodelovali lastnik KMG, gozdarski strokovnjaki iz Biotehniške fakultete, Oddelka za gozdarstvo, revirni gozdar Zavoda za gozdove Slovenije in predstavnik vodilnega partnerja R1ng. Osredotočili smo se na posebne predele gozdov, kjer je ukrepanje potrebno za pospeševanje določene funkcije gozda in tam, kjer je to ukrepanje najbolj smiselno in učinkovito.

Ti posebni predeli gozda so »gozdnogojitvene vroče točke« (GVT), ki jih po presoji določa gozdarski strokovnjak skupaj z lastnikom gozda. V projektu smo do sedaj na 5 kmetijskih gospodarstvih določili 10 GVT in na njih opravili gozdno inventuro po principu GVT. Za vsako GVT smo izdelali t.i. »Kartico GVT«, ki služi kot rezultat inventure in v pomoč za dokončno presojo o ciljnih in ukrepih, osnova za katere so gozdnogojitveni

načrti, ki jih izdelata Zavod za gozdove Slovenije. Na kartici so predstavljene osnovne informacije o GVT (lastnik, umeščenost v prostor in glede na prostorske definicije ZGS, vrsta GVT, rastišče, geološka podlaga, prioriteta), sestojne razmere na GVT (debelinska struktura, drevesna sestava, vitalnost in kakovost po drevesnih vrstah), stanje mladja na GVT (gostote, objedanje, drevesna sestava, višinski razredi). Po zbranih podatkih o stanju na GVT, so na kartici opisani tudi cilji za gozdno površino na GVT, predlagani ukrepi in časovni okvir kontrole opravljenih ukrepov, nazadnje je na kartici tudi kartni del z umeščenostjo GVT v prostor na različne kartne podlage.

Digitalna platforma in aplikacija Deblo++

Razvili in izdelali smo aplikacijo Deblo++, ki je v osnovi namenjena lastnikom KMG kot platforma za pomoč pri preglednosti, saj olajša iskanje lokacijskih in lastniških informacij. Na domači strani so zbrane povezave do različnih javno dostopnih iskalnikov in baz podatkov. Aplikacija nadalje nudi možnost lastnikom gozdov, da podajo zahtevek za obravnavo z vidika gozdnogojitvenih vročih

Slika 2: Delavnica nege gošče v sklopu izobraževanj (foto: T. Pirc).

Slika 3: Delavnica odkazila dreves v razvojni fazi letvenjak (foto: T. Pirč).

Slika 4: Demonstracije specializiranih gozdarskih mehanizacij (foto: B. Fricelj).

točk za željeno gozdno parcelo v njihovi lasti. Ta zahtevek preide v obdelavo h gozdarskemu strokovnjaku, ki izvede inventuro gozdnih površin KMG, pri čemer aplikacija Deblo++ gozdarskemu strokovnjaku omogoča direktni vnos podatkov za izbrano GVT in v okviru projekta razvit samodejni izpis sestojnih parametrov, ki se vnesejo v t.i »Kartico GVT«.

Delavnice v sklopu izobraževanj projekta

Izvedli smo pet srečanj v okviru izobraževanj, kjer smo na podlagi kartic GVT izvedli teoretična in praktična usposabljanja. Izvedli smo delavnico nege mladega gozda in delavnico odkazovanja dreves v razvojni fazi letvenjak in drogovnjak.

Na obeh smo poleg izbiralnega redčenja udeležencem predstavili tudi situacijsko redčenje, ki predstavlja časovno in ekonomsko bolj učinkovito ukrepanje pri negi in redčenju mladega gozda.

Na preostalih srečanjih smo dodatno predstavili gojenje in problematiko drobnolastniških gozdov ter obnovo in premeno gozda kot ukrep, ki se ga lahko poslužimo v degradiranih gozdovih in kot ukrep prilagajanja na podnebne spremembe. Na vsakem izmed srečanj je potekala tudi demonstracija gozdarske mehanizacije s strani podjetij Robust d.o.o. (cepilniki drv in drobilniki za les, lesne ostanke, plastiko...) in Prochrom-Comp d.o.o. (nastavki za motorno žago – razrez hloda, alu konstrukcije za motorno žago – razrez hloda, mobilne in stacionarne žage).

Besedilo in fotografije: Blaž FRICELJ

Osnovni podatki projekta Deblo++

Projektni konzorcij: R1ng d.o.o. (vodilni partner), Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo, 2KM Consulting, KGZ Kranj, BC Naklo, Robust d.o.o., Prochrom-Comp d.o.o., Kmg Gantar, Kmg Per, Kmg Turnšek, Kmg Trbanc, Kmg Zabret

Trajanje projekta: 31.7.2020 do 30.7.2023

Vrednost projekta: 348.969,94 €

